PARLAMENTUL EUROPEAN

2004 *2009*

Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne

2008/2187(INI)

28.8.2008

PROIECT DE RAPORT

conținând o propunere de recomandare a Parlamentului European adresată Consiliului referitoare la Acordul dintre Uniunea Europeană și Australia privind prelucrarea și transferul datelor din registrul de nume al pasagerilor (PNR) provenind din Uniunea Europeană de către transportatorii aerieni către Serviciul vamal australian
(2008/2187(INI))

Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne

Raportor: .....

PR_INI_art114

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE RECOMANDARE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ADRESATĂ CONSILIULUI 3

PROPUNERE DE RECOMANDARE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ADRESATĂ CONSILIULUI

referitoare la Acordul dintre Uniunea Europeană şi Australia privind prelucrarea şi transferul datelor din registrul de nume al pasagerilor (PNR) provenind din Uniunea Europeană de către transportatorii aerieni către Serviciul vamal australian (2008/2187(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere propunerea de recomandare adresată Consiliului de Sophia in't Veld în numele Grupului ALDE referitoare la Acordul dintre Uniunea Europeană şi Australia privind prelucrarea şi transferul datelor din registrul de nume al pasagerilor (PNR) provenind din Uniunea Europeană de către transportatorii aerieni către Serviciul vamal australian B6-0383/2008),

– având în vedere articolele 2, 6, 24, 29 şi 38 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), care constituie temeiul juridic pentru spaţiul european de libertate, securitate şi justiţie şi pentru negocierile internaţionale cu ţări şi organizaţii terţe în ceea ce priveşte cooperarea poliţienească şi judiciară în materie penală,

– având în vedere Decizia 2008/651/PESC/JAI a Consiliului din 30 iunie 2008 privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a unui acord între Uniunea Europeană şi Australia privind prelucrarea şi transferul datelor din registrul de nume al pasagerilor (PNR) provenind din Uniunea Europeană de către transportatorii aerieni către Serviciul vamal australian[1] şi acordul în sine,

– având în vedere faptul că, în prezent, în conformitate cu articolul 25 din TUE, acordul respectiv are, cu titlu provizoriu, caracter obligatoriu din punct de vedere juridic doar în acele state membre care nu au emis declaraţii privind necesitatea de a se conforma propriilor proceduri constituţionale, după cum au procedat Belgia, Republica Cehă, Germania, Irlanda, Letonia, Malta, Olanda, Ungaria, Polonia şi Finlanda[2],

– având în vedere faptul că temeiul juridic stabilit pentru Decizia Consiliului sus-menţionată privind încheierea acordului, respectiv articolele 38 şi 24 din TUE (acesta din urmă se referă la relaţiile externe) ar necesita consultarea Parlamentului de către Preşedinţie cu privire la principalele aspecte şi la opţiunile fundamentale ale politicii externe şi de securitate comune,

– având în vedere rezoluţiile sale anterioare privind problematica PNR[3],

---

[1] JO L 213, 8.8.2008, p. 47.

[2] Unele state membre au adoptat declaraţii specifice, publicate în procesele verbale ale Consiliului şi consultabile la adresa următoare: http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/08/st10/st10439.en08.pdf

[3] Rezoluţia Parlamentului European din 13 martie 2003 privind transferul datelor personale de către companiile aeriene în cazul zborurilor transatlantice (JO C 61 E, 10.3.2004, p. 381), Rezoluţia Parlamentului European din 9 octombrie 2003 privind transferul datelor personale de către companiile aeriene în cazul zborurilor transatlantice: stadiul negocierilor cu SUA (JO C 81 E, 31.3.2004, p. 105), Rezoluţia Parlamentului European din 31 martie

– având în vedere articolul 8 alineatul (2) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO) și articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2004/82/CE,

– având în vedere principiile fundamentale privind cooperarea loială între instituții, care presupun ca Parlamentul să fie pe deplin informat și consultat, precum și faptul că Parlamentul nu a fost nici măcar informat de Comisie și/sau Consiliu în legătură cu negocierile în curs de desfășurare, spre deosebire de modul în care s-a procedat în cazul altor acorduri legate de registrul de nume al pasagerilor și chiar în timpul primei runde de negocieri cu Australia, desfășurată între 2003 și 2004[1],

– având în vedere faptul că, în pofida reticențelor celorlalte instituții, Parlamentul ar trebui să adopte o poziție cu privire la un subiect care afectează drepturile fundamentale ale cetățenilor și care face, de asemenea, obiectul unor discuții purtate în prezent privind posibila includere în rândul domeniilor legiferate de UE,

– având în vedere articolul 114 alineatul (3), articolul 83 alineatul (5) și articolul 94 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne (A6-.../2008),

1. adresează Consiliului următoarele recomandări:

În ceea ce privește aspectele procedurale

(a) consideră că procedura urmată pentru încheierea acordului este lipsită de legitimitate democratică, deoarece nu include, în nicio etapă, un control democratic semnificativ sau o aprobare din partea Parlamentului; constată că, în numeroase ocazii, Consiliul alege sistematic această procedură pentru încheierea unor acorduri internaționale care afectează drepturile fundamentale ale cetățenilor europeni;

(b) constată că, în pofida solicitărilor adresate în repetate rânduri, Parlamentul nu a fost niciodată informat sau consultat în legătură cu adoptarea mandatului, desfășurarea negocierilor sau concluziile acordului; consideră, prin urmare, că procedura urmată de Consiliu nu este în conformitate nici cu articolul 24 din TUE, nici cu principiile cooperării loiale;

2004 referitoare la proiectul de decizie a Comisiei stabilind nivelul corespunzător de protecție prevăzut pentru datele personale conținute de Registrele cu numele pasagerilor (PNR) transferate către Biroul Vămilor și Protecției Frontierelor al Statelor Unite (JO C 103 E, 29.4.2004, p. 665), Rezoluția Parlamentului European din 7 septembrie 2006 referitoare la negocierile în vederea unui acord cu SUA cu privire la utilizarea datelor din registrele cu numele pasagerilor (PNR) și Rezoluția Parlamentului European din 7 iulie 2005 referitoare la acordul dintre Comunitatea Europeană și Guvernul canadian privind prelucrarea datelor pasagerilor companiilor aeriene (API/PNR).

[1] Comisia LIBE a luat act de aceste negocieri și pe baza avizului exprimat cu privire la acest subiect de Grupul de lucru pentru protecția datelor „articolul 29". A se consulta: http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2004/wp85_en.pdf

(c) constată că acordul parlamentelor naționale este necesar doar în zece din cele douăzeci și șapte de state membre și că nu există posibilitatea de a se propune nicio modificare în acest sens; consideră că această procedură este total neadecvată și constată că viitoarele modificări aduse termenilor acordului vor fi făcute fără acordul parlamentelor naționale;

(d) își menține îndoielile cu privire la temeiul juridic ales de Consiliu pentru un acord internațional care are în vedere doar nevoile în materie de securitate ale unei țări terțe și care nu are valoare adăugată în ceea ce privește securitatea UE, a statelor sale membre sau a cetățenilor săi; prin urmare, își rezervă dreptul de a interveni în fața Curții de Justiție în cazul în care legitimitatea acestui acord este pusă sub semnul întrebării de către o terță parte;

(e) invită Consiliul și Comisia să asigure asocierea deplină a Parlamentului și a parlamentelor naționale la adoptarea unui mandat pentru negocieri și încheierea oricăror acorduri viitoare cu privire la transferul datelor personale, în special la convorbirile purtate în prezent cu Coreea de Sud cu privire la transferul datelor PNR;

În ceea ce privește domeniul de aplicare și obiectivele

(f) constată că, de la un capăt la celălalt al textului, se menționează o gamă largă de obiective și se utilizează, în paralel, termeni diferiți:

- „combaterea terorismului si a infracțiunilor conexe si a altor infracțiuni grave, inclusiv a criminalității organizate, de natură transfrontalieră” (preambul);
- „strict în scopul prevenirii si combaterii:(i) terorismului si infracțiunilor conexe;(ii) infracțiunilor grave, inclusiv criminalitatea organizată, de natură transfrontalieră;
- (iii) sustragerea de la executarea mandatului de arestare sau de la executarea pedepsei privative de libertate pentru infracțiunile menționate anterior.” (articolul 5 alineatul (1) punctul (iii);
- „pentru a se garanta siguranța publică și în scopul aplicării legii ”(preambul);
- „vămi, imigrație și criminalitate” (referiri la legile corespunzătoare menționate în introducere);
- „pentru fiecare caz în parte, atunci când este necesar să se procedeze astfel pentru protecția intereselor vitale ale subiectului datelor sau ale altor persoane” [(articolul 5 alineatul (2)];
- „un risc important la adresa sănătății publice” [(articolul 5 alineatul (2)];
- „supravegherii si responsabilizării administrației publice, inclusiv cerințele decurgând din Freedom of Information Act 1982 (Legea privind libertatea de informare, 1982), din Human Rights and Equal Opportunity Commission Act 1986 (Legea privind Comisia pentru drepturile omului și egalitatea de șanse, 1986), din Privacy Act 1988 (Legea privind protecția vieții private, 1988), din Auditor General Act 1997 (Legea privind Auditorul General, 1997) sau din Ombudsman Act 1976 (Legea privind Avocatul Poporului, 1976)”;

(g) consideră, prin urmare, că limitarea obiectivelor urmărite are un caracter cu totul

inadecvat, deoarece, din această cauză, devine imposibil de stabilit dacă măsurile sunt justificate şi proporţionate şi că, prin urmare, acordul nu îndeplineşte standardele de protecţie a datelor în vigoare în UE şi la nivel internaţional şi nu respectă articolul 8 din CEDO, care prevede o limitare precisă a obiectivelor urmărite; apreciază că, din acest motiv, există posibilitatea contestării în justiţie a acordului;

Protecţia datelor

(h) salută faptul că Australian Privacy Act (Legea australiană privind protecţia vieţii private) se va aplica integral cetăţenilor europeni, dar îşi exprimă îngrijorarea cu privire la eventualele excepţii şi derogări care ar putea limita protecţia juridică de care beneficiază cetăţenii UE; consideră că acordul ar trebui să respecte nu doar legile australiene din domeniul protecţiei datelor, dar şi, în egală măsură şi în primul rând, legislaţia Uniunii Europene; subliniază faptul că simpla conformitate cu dispoziţiile acordului nu se poate substitui unui demers oficial de atestare a caracterului adecvat, iar faptul că legislaţia, politicile şi principiile din domeniul protecţiei datelor din Uniunea Europeană şi Australia au o bază comună nu este suficient;

(i) salută decizia de a nu comunica volume importante de date decât în cazul în care se asigură anonimitatea acestora;

(j) în ceea ce priveşte drepturile de care beneficiază subiecţii datelor, acordul prevede că Australia va pune la dispoziţie un sistem, accesibil persoanelor fizice indiferent de naţionalitatea sau ţara lor de reşedinţă, pentru ca acestea să îşi poată exercita drepturile; în ceea ce priveşte informarea pasagerilor, disponibilitatea Serviciului vamal de a informa publicul cu privire la procesarea datelor PNR ar fi binevenită;

(k) spre deosebire de acordul dintre Uniunea Europeană şi Statele Unite, este prevăzut un mecanism de soluţionare a conflictelor în cazul unui diferend între părţile la acordul cu Australia, iar autorităţile UE din domeniul protecţiei datelor îşi pot exercita competenţele de care dispun pentru a suspenda fluxurile de date în scopul protejării persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor lor personale în cazul în care există o probabilitate importantă ca prevederile acordului să fie încălcate;

(l) salută participarea la revizuirea comună a autorităţilor competente în materie de protecţie a datelor, dar regretă că nu a fost stabilit un termen precis pentru realizarea acesteia; invită Comisia şi Consiliul să solicite ca revizuirea să aibă loc înainte de iunie 2010 şi să prezinte în faţa Parlamentului constatările revizuirii respective;

(m) în ceea ce priveşte transferurile ulterioare, salută faptul că posibilităţile în acest sens sunt limitate, în special din cauza faptului că transferurile ulterioare nu se efectuează decât de la caz la caz, iar vămile menţin un registru al tuturor informaţiilor divulgate;

(n) constată că, în conformitate cu articolul 2 alineatul (2), datele nu se stochează, dar că o perioadă de 5,5 ani este menţionată la punctul 12 din anexă; consideră că, deşi perioada de conservare este mai scurtă decât cea prevăzută de acordul cu Statele Unite, proporţionalitatea perioadei de 5,5 ani nu poate fi stabilită deoarece nu se oferă suficiente detalii în legătură cu scopurile pentru care datele se stochează;

(o) în ceea ce privește datele sensibile, Serviciul vamal a declarat în mod explicit că nu dorește și nu are nevoie de date sensibile, ceea ce atrage după sine întrebarea de ce aceste date le sunt necesare altor jurisdicții, precum Canada și Statele Unite, și oferă garanții mai bune cu privire la faptul că Serviciul vamal va filtra și va suprima în mod concret orice date sensibile care ar putea ajunge în posesia sa; cu toate acestea, faptul că responsabilitatea factorilor responsabili de controlul datelor în ceea ce privește filtrarea datelor sensibile provenind din Uniunea Europeană este încredințată destinatarului datelor, respectiv Serviciul vamal, este în conformitate cu standardele acceptate în materie de protecția datelor, precum cele stabilite prin Convenția 108 din 28 ianuarie 1981 a Consiliului Europei și Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului;

(p) consideră că un schimb de note diplomatice nu constituie o metodă acceptabilă pentru modificarea listei de departamente și agenții care pot avea acces la datele PNR;

(q) având în vedere categoriile de date transmise Serviciului vamal, este regretabil faptul că tipurile de date solicitate fac parte din categoriile de date prevăzute în Acordul cu SUA din 2007 (cele 34 de rubrici de date au fost regrupate în 19 categorii, dând impresia că a fost redus semnificativ volumul de date de transmis, ceea ce nu era cazul în realitate); colectarea unui volum atât de mare de date nu este justificată și trebuie considerată disproporționată;

2. invită statele membre și parlamentele naționale care examinează în prezent acest acord și/sau acordul cu SUA (Belgia, Republica Cehă, Țările de Jos, Spania, Ungaria, Polonia) să țină seama de observațiile/recomandările exprimate mai sus;

3. reamintește Consiliului că, în cazul în care Tratatul de la Lisabona va intra în vigoare, toate acordurile privind PNR vor trebui revizuite cu participarea, în condiții echitabile, a Parlamentului European;

o

o o

4. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta recomandare Consiliului și, cu titlu informativ, Comisei, guvernelor și parlamentelor statelor membre, și guvernului și parlamentului din Australia.